

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/217/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113204266
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3113204266.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti žalovaným 1/ S. H., bytom T., H. č. XX, 2/ U. H., bytom T., H. č. XX, o zaplatenie sumy 6.685,05 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 10. novembra 2016, č.k. 17C/398/2013-172, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti ako aj v časti týkajúcej sa náhrady trov konania žalovaných potvrdzuje.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o náhrade trov konania občianskeho združenia mení tak, že Občianskemu združeniu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. č. 7 sa priznáva právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

Žalovaní 1/, 2/ nemajú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 2.030,25 eur zastavil, výrokom II. žalobu zamietol, výrokom III. vyslovil, že žalovaným sa náhrada trov konania nepriznáva a výrokom IV. Občianskemu združeniu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. dňa 28.07.2006 uzatvorila so žalovanými zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej sa zaviazala poskytnúť žalovaným úver vo výške 150.000,- Sk a žalovaní ako dlžníci sa zaviazali za dohodnutých podmienok úver vrátiť do 20.07.2013 v pravidelných mesačných splátkach vo výške 2.597,- Sk. Súčasťou zmluvy sú Všeobecné obchodné podmienky. Dňa 28.09.2011 uzatvorila Slovenská sporiteľňa, a.s. so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej mal žalobca nadobudnúť pohľadávku veriteľa z úverovej zmluvy. Od nej žalobca odvodzuje svoju aktívnu legitímáciu na podanie žaloby.

3. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil § 497, § 499, § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, ďalej ust. § 52 ods. 1, 4, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zák.č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 39 Občianskeho zákonníka s tým, že dospel k záveru, že žalobca platne nenadobudol pohľadávku, ktorej splnenia sa voči žalovaným v tomto konaní domáha. Je tomu tak pre rozpor zmluvy o postúpení pohľadávky zo zákonom, teda pre jej neplatnosť v zmysle § 39 OZ. Uzavretím tejto zmluvy o postúpení pohľadávok nebolo dodržané ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

Žalobca v konaní nepreukázal, že by žalovaní udelili banka, teda postupcovi súhlas s postúpením pohľadávky banky voči nim na iný nebankový subjekt. Tento súhlas sa podľa uvedeného ustanovenia o bankách nevyžaduje iba v prípade, ak by napriek písomnej výzve banky jej klienti boli nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní čo i len s plnením časti peňažného záväzku voči banke, pričom zo strany banky nebolo preukázané urobenie takejto výzvy. Poukázal na iné rozhodnutia v obdobných veciach iných Krajských súdov v Bratislave, Žiline, Trnave, Trenčíne.

4. Podľa súčasnej právnej úpravy musí súd z úradnej povinnosti v zmysle § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa prihliadať na akúkoľvek zákonnú prekážku, zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Poskytovanie úverov bankami je regulované a podlieha štátnemu dohľadu. Je zrejmé, že obchodovanie s pohľadávkami vzniknutými z takéhoto podnikania je vzhľadom na spoločenský význam úverovania spoločnosti bankami regulované a to práve predmetným ustanovením Zákona o bankách.

5. Súd prvej inštancie s prihliadnutím na § 145 ods. 2 CSP s poukazom na čiastočné späťvzatie žaloby konanie v časti o zaplatenie sumy 2.030,25 eur zastavil.

6. V konaní vystupoval na základe vlastného oznámenia o vstupe do konania vedľajší účastník na strane žalovaných. S účinnosťou od 01.07.2016 prestal počas konania platiť Občiansky súdny poriadok. Nový procesný predpis doterajší inštitút vedľajšieho účastníka neustanovuje a v jeho ustanovení nie je možné vyvodiť možnosť pokračovať s vedľajším účastníkom. Od 01.07.2016 sa ex lége tohto konania nezúčastňuje vedľajší účastník. Obdobný záver platí aj pre inštitút opatrovníka podľa § 29 O.s.p.. Pokiaľ by zákonodarca mienil uskutočniť automatickú transformáciu vedľajšieho účastníka napr. na osobitný subjekt v konaniach začatých od 01.07.2016, urobil by tak v prechodných ustanoveniach CSP. Podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 257 o trovách konania súd rozhodol tak, že žalovaným, ktorí boli v konaní úspešní, avšak nakoľko im v priebehu konania žiadne trovy nevznikli, súd im ich náhradu nepriznal.

7. Vo vzťahu k Občianskemu združeniu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, ktorému vznikli trovy súd rozhodoval aj o jeho práve na náhradu trov konania. Toto rozhodnutie o trovách konania aj napriek jeho neúčasti v konaní v tomto jeho štádiu pri vydaní rozsudku, súd považuje za naplnenie princípu spravodlivého usporiadania vzťahov vzniknutých v tomto konaní. V opačnom prípade by nebolo o trovách konania v tomto združení, ktoré mu vznikli rozhodnuté vôbec, čím by mohlo dôjsť k poškodeniu jeho práv. Súd vzal do úvahy aj ust. čl. 4 CSP, pričom v najbližšie posudzovanej právnej veci sú ustanovenia CSP, ktoré upravujú trovy konania strán a ich náhradu v zmysle § 251 a nasl. CSP. Aj podľa súdnej praxe vyvinutej podľa O.s.p. do 30.06.2016 patrilo právo na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi rovnako ako účastníkovi konania. Pri rozhodovaní o nároku združenia ako vedľajšieho účastníka sa súd riadil nasledujúcou právnou úvahou.

8. Uviedol, že právne postavenie vedľajšieho účastníka v Občianskom súdnom konaní do 30.06.2016 bolo upravené v ust. § 93, § 153d a § 201 O.s.p.. Pre jeho právne postavenie bolo najpodstatnejšie ust. § 93 ods. 4 O.s.p.. Vedľajší účastník je vo svojej podstate odborníkom na podporu ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné chápať automaticky ako účelné. Je samozrejmé, že relevantnú skutočnú ochranu práv spotrebiteľov môže poskytovať len odborne vzdelaný personál, známy všeobecne záväzných predpisov a judikatúry súdov. Suplovať plnenie tejto úlohy udelením plnomocenstva advokátom v každom občianskom súdnom konaní sa preto javí ako účelové. V prejednávanej veci právny zástupca vedľajšieho účastníka urobil v konaní okrem svojho oznámenia o vstupe a udelení plnej moci jeden úkon právnej služby, za ktorý si uplatnil právo na náhradu trov konania vo výške 745,58 eur. Jednalo sa o písomné vyjadrenie k žalobe. Po posúdení obsahu tohto vyjadrenia súd konštatuje, že ide o vyjadrenie, ktoré právny zástupca zasiela v mnohých prípadoch, ktoré prejednáva konajúci súd. Nie menej významnou skutočnosťou je aj to, že vedľajší účastník vstúpil do konania v čase, keď bol účinný aj § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého súd prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva a na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Poukázal na rozhodnutie NS SR, sp.zn. 6Mcd0 9/2013. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie, treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na

právnú pomoc alebo, či sa jedná o zneužitie tohto práva na úkor protistrany. Poukázal na opakované zastúpenie tzv. hromadných skutkovo-právnych takmer totožných veciach, alebo zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrany. Poukázal tiež na rozhodnutie NS SR, sp.zn. 6Mcdo 5/2013, kde bol vyslovený záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom, v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej, ktorej vec nemožno považovať za trovy účelne vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Za tejto situácie a s prihliadnutím na skutočnosť, že v písomnom podaní združenia bolo uvedené, že sa súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania a prípadného pojednávania sa ani nezúčastní, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré naplňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí javí ako odporujúce rozumnosti a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. V závere o potrebnosti skúmania účelnosti trov, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia dospel NS SR aj v uznesení 7Mcdo 15/2014. Keďže pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí súd vždy posúdiť účelnosť vzniknutých trov, pričom na tejto skutočnosti nič nemení právo účastníka dať sa v konaní zastúpiť advokátom. V opačnom prípade vzniká legitímna pochybnosť o tom, či právo dať sa zastúpiť nie je iba zneužitím práva, ktorého cieľom je získanie peňažného plnenia v podobe priznaných trov právneho zastúpenia a to aj s ohľadom na okolnosti vyššie uvedené. Preto súd prvej inštancie považoval trovy právneho zastúpenia občianskeho združenia za neúčelné a preto mu nárok na ich náhradu nepriznal.

9. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca a to proti výroku, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie, pretože podľa názoru okresného súdu ust. § 92 ods. 8, ktoré upravuje podmienky postúpenia pohľadávky, pričom žalobca nepreukázal, že by postupca vyzval žalovaných pred postúpením pohľadávky k splneniu omeškaných splátok. V tejto súvislosti poukázal na tú skutočnosť, že v konaní bolo predložené relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky, ktoré zakladá aktívnu legitímáciu a súd má povinnosť z týchto oznámení vychádzať. Poukázal na rozsudok NS SR 4Obdo 210/01 s tým, že v konaní bolo preukázané relevantné oznámenie postupcu dlžníkom o postúpení pohľadávky, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu. Poukázal na rozhodnutia KS v Žiline 5Co 248/2016, KS v Košiciach 1Co 387/2015, v Žiline 8Co 564/2015, v Nitre 9Co 133/2013. Žalobca zastáva názor, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. V úprave výnimiek z bankového tajomstva nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 Zákona o bankách nezakladá občianskoprávnú povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky v tomto prípade žalovaným, ale administratívnu zodpovednosť postihnutú NBS podľa ust. § 50 ods. 1 zákona o bankách. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkov v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. S nedoručením takejto výzvy môže byť splnené len sankcie vyplývajúce zo Zákona o bankách. Poukázal tiež na uznesenie KS v Prešove 12Co 223/2015. Preto mal žalobca za to, že záver okresného súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie pre nepreukázanie podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že aktívnu vecnú legitímáciu preukázal predloženými oznámeniami postúpením pohľadávok zo strany postupcu ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve, žiadal preto, aby krajský súd ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie, prípadne ho zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie a zároveň si uplatnil náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj náhradu trov odvolacieho konania.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podalo včas odvolanie združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľa a to proti výroku, ktorým neboli priznané trovy prvostupňového konania. Poukázal na Nález ÚS sp.zn. III. ÚS 457/2014, z ktorého vyplýva, že trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva na súde. Iba celkom vo výnimočne v situáciách v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom, by mohlo ísť o trovy konania, ktoré by sa nedali kvalifikovať ako trovy vynaložené účelne. Za zneužitie práva na zastúpenie advokátom sa nepovažuje udelenie plnomocenstva advokátovi osobou, ktorá zamestnáva osobu s právnickým vzdelaním. Poukázal na rozhodnutia KS v Prešove, sp.zn. 7Co 34/2012, KS v Banskej Bystrici, sp.zn. 15Co 169/2012, 17Co 87/2012 ako aj uznesenie NS SR, sp.zn. 7Mcdo 4/2010, II. ÚS 281/2011. Poukázal aj na rozsudky ďalších krajských súdov. Argument, že formálne a obsahovo podobné podania ako ich podávajú aj v iných právnych by účastníkov konania nemala prináležať náhrada trov konania do istej miery absurdný. Advokátovi nemôže byť na

ujmu postup, ak z formálnej stránky upravujú každé svoje podanie podobne a taktiež mu nemôže byť na ujmu, keď na podobnú situáciu používa podobnú, až takmer identickú právnu argumentáciu. Pokiaľ by súd aplikoval argumenty žalobcu na všetky konania nemohol by žalovanému pre prípad jeho plného úspechu priznať náhradu trov konania, pretože žalobca je obchodnou spoločnosťou, ktorá skupuje pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv a samotný žalobca je v konaniach zastúpený advokátskou kanceláriou, na základe čoho si uplatňuje rovnako náhradu trov právneho zastúpenia. Vo vzťahu k nesprávnemu záveru o tzv. hromadnosti uviedol, že trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené, pretože každý má právo na to, aby hoci aj v jednoduchšej skutkovo a právne v menej zložitej veci bol zastúpený advokátom. Poukázal na nálezy ÚS III. ÚS 457/2014, IV. ÚS 84/2014, III. ÚS 457/2014. Uviedol preto, že úvaha prvostupňového súdu je ústavne neudržateľná, nemá oporu v zákone, nesúvisí so zásadou účelnosti a nemá logické opodstatnenie. Takéto konanie je naopak arbitrárne, vykazuje znaky svojvôle a porušuje zásadu rovnosti účastníkov tým, že neprímerane zvýhodňuje jedného účastníka v spore na úkor druhého. Prvostupňový súd zrejme opomenul fakt, že priznanie trov sa riadi zásadou úspešnosti v spore. Konanie bolo iniciované žalobcom, ktorý využil svoje ústavné právo dať sa zastúpiť advokátom, ktorému by v prípade jeho úspechu bola bez akýchkoľvek pochyb priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu. Žiadal preto v konečnom dôsledku, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobca je povinný nahradiť občianskemu združeniu trovy prvostupňového konania a zároveň si vyčíslil trovy odvolacieho konania.

11. K podanému odvolaniu zo strany združenia sa písomne vyjadril žalobca, ktorý žiadal, aby odvolací súd odvolanie združenia zamietol a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo výroku IV. ako vecne správne potvrdil. Poukázal na prechodné ust. § 470 ods. 1, 2, § 474 CSP ako aj ust. § 255 ods. 1 a § 60 CSP. Súd prizná nárok na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci len stranám sporu. Ust. § 60 CSP vymedzuje, že stranami sporu sú žalobca a žalovaný. Ustanovenia CSP nedovoľujú súdu, aby pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v konaniach, ktoré boli začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP aplikoval iný režim, než ten, ktorý je upravený v § 251 až § 264 CSP. Združenie nebolo v súdenom prípade stranou sporu a preto nemá nárok na náhradu trov konania, pretože súd tieto môže priznať v zmysle § 255 ods. 1 CSP len strane sporu. Okrem toho žalobca namieta neprípustnosť vstupu združenia do konania z dôvodu nepreukázania súhlasu zo strany žalovaných tak, ako to predpokladá § 95 ods. 1 CSP. Len na základe skutočností, že žalovaný je spotrebiteľ bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania, nie je možné pripraviť sa na zastupovanie v tej, ktorej veci a teda naplniť podstatu úkonu právnej služby, príprava a prevzatie právneho zastúpenia. V prípade tzv. osobitného subjektu nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva. Žalobca má za to, že tu dochádza k zneužitiu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania v danom prípade bola namiesto aplikácia § 257 CSP. Osobitný subjekt musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Pri osobitných subjektoch konania bolo úmyslom zákonodarcu umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne a personálne vybavené a odborne kompetentné. Poukázal na rozhodnutie súdu NS SR, sp.zn. 6Mcd0 5/2013 s prihladnutím na účelnosť vynaložených trov konania.

12. K podanému vyjadreniu sa písomne vyjadrilo združenie, ktoré opakovane poukázalo na uznesenia KS v Trenčíne, sp.zn. 6Co 364/2016, 6Co 213/2016, 4Co 708/2015, KS v Banskej Bystrici 14Co 630/2015, 16co 800/2015, KS v Trnave 9Co 341/2015, KS v Prešove 5Co 158/2016, KS v Košiciach 6Co 322/2015, NS SR 4Mcd0 16/2014, ÚS III. ÚS 457/2014. Z hľadiska účelnosti úkonov je potrebné odmietnuť úvahy žalobcu, že trovy nepovažuje za účelné. Je potrebné poukázať na to, že vedľajší účastník odborne a kvalifikovane viedol procesnú obranu žalovaných. Opodstatnenosť trov právneho zastúpenia potvrdzuje aj judikatúra s tým, že keďže ust. § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má rovnako právo na právnu pomoc pred súdmi, ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným zástupcom a právo na náhradu trov konania bez akýchkoľvek pochybností patrí im náhrada trov právneho zastúpenia. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa, nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo ako v danom prípade procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku. Každý má právo na to, aby sa hoci aj v jednoduchšej skutkovo a právne menej zložitej veci bol zastúpený advokátom. Žiadali preto, aby krajský

súd ako súd odvolací v konečnom dôsledku zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. tak, že prizná združeniu právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj pred odvolacím súdom.

13. Žalobca a žalovaný sa opakovane vo veci písomne nevyjadrili.

14. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v zmysle ust. § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 470 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výrokoch II. a III. ako vecne správne potvrdiť, pričom v návaznosti na § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd v tejto časti v celom rozsahu poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje a sčasti zmeniť podľa § 388 CSP a to v časti týkajúcej sa rozhodnutia o náhrade trov konania občianskeho združenia, teda vo výroku IV. zmeniť z týchto dôvodov:

15. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 2.030,25 eur zastavené odvolaním napadnutý nebol, a preto v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a rozhodovaním odvolacieho súdu nedotknutý.

16. Predmetom prieskumu zo strany odvolacieho súdu bol potom výrok II., ktorým bola žaloba zamietnutá a vrátane závislých výrokov III., IV. o náhrade trov konania ako žalovaných, tak aj Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov.

17. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na nedostatku vecnej aktívnej legitímácie zo strany žalobcu v návaznosti na nedodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách zo strany právneho predchodcu žalobcu, teda Slovenskej sporiteľne.

18. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci v prípade pohľadávky banky je spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách je iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je splatná a len za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky na plnenie potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Tieto predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Tieto podmienky postúpenia stanovuje priamo Zákon o bankách. A aj keby boli zákonodarcom stanovené za účelom ochrany bankového tajomstva, ide o zákonné podmienky postúpenia pohľadávky, pri porušení ktorých právny úkon postúpenia pohľadávky porušuje zákon a je potom v zmysle § 39 OZ neplatný.

19. V danej veci žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách pre platné postúpenie, t.z. že nebolo preukázané, že práve Slovenská sporiteľňa písomne vyzvala a výzvu doručila žalovaným, pričom oznámenie o postúpení takúto výzvu nenahrádza, t.z. že poskytla žalovaným 90 dňovú lehotu na splnenie dlhu a následne svoju pohľadávku postúpila a preto možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva o postúpení pohľadávky, ktorou mal žalobca pohľadávku proti žalovaným nadobudnúť je pre rozpor so zákonom neplatná a žalovaný tak nemá aktívnu vecnú legitímáciu na vymáhanie žalovanej pohľadávky.

20. Ako vyplýva z ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré na posúdenie danej právnej veci použil súd prvej inštancie, toto ustanovenie neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva ako to naznačuje žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou a teda ide o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia ako aj jeho zaradenie do časti Zákona o bankách, ktorej nadpis znie Ochrana klientov a bankové tajomstvo. Účelom tohto ustanovenia nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contráριο znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 OZ, pričom na takúto absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihladať ex offo. Preto dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým

bol nárok zamietnutý pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, pričom odvolací súd zároveň nezistil pochybenie na strane súdu prvej inštancie vo vzťahu k rozhodovaniu o náhrade trov konania žalovaných 1/, 2/ a preto aj vo výroku III. napadnutého rozsudku bol tento ako vecne správne potvrdený.

21. Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolaním Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľa vo vzťahu k výroku IV., ktorým mu súd prvej inštancie nepriznal náhradu trov konania voči žalobcovi. Vo vzťahu k právnemu postaveniu občianskeho združenia odvolací súd konštatuje, že toto vystupovalo v spore do 30.06.2016 v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovaných, pričom dňom 01.07.2016 stratilo toto občianske združenie zmenou právnej úpravy občianskeho súdneho konania postavenie vedľajšieho účastníka v spore. Na druhej strane je však nutné konštatovať, že tu platia prechodné ust. § 470 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred 01.07.2016, kedy stal účinným nový procesný kódex sporový poriadok zostávajú zachované. Medzi účinky oprávneného vstupu vedľajšieho účastníka do občianskeho súdneho konania do 30.06.2016 môžeme zaradiť aj vznik práva vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania v prípade úspechu účastníka konania, na ktorého strane v spore vedľajší účastník vystupoval. Ak potom nejakej osobe v postavení vedľajšieho účastníka vznikli trovy konania je potrebné pri meritórnom skončení sporu s ohľadom na jeho výsledok skúmať, či táto osoba má právo na ich náhradu a to bez ohľadu na skutočnosť, že medzičasom postavenie tejto osoby ako vedľajšieho účastníka v spore zaniklo.

22. Odvolací súd sa domnieva, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania osoby, ktorá mala do 30.06.2016 v spore postavenie vedľajšieho účastníka je potrebné rozhodnúť podľa čl. 1 ods. 1 v spojení s príslušnými ustanoveniami CSP upravujúcimi náhradu trov konania. V zmysle čl. 4 ods. 1 CSP, ak sa právna veci nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu v posudzovanej veci. Keďže CSP nemá výslovné ustanovenie náhrade trov konania osôb, ktoré do 30.06.2016 vystupovali v občianskych súdnych konaniach v postavení vedľajších účastníkov, je potrebné vychádzať z toho, že podľa ustálenej súdnej praxe úspech, resp. neúspech účastníkov konania bolo možné z hľadiska náhrady trov konania pričítať aj vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu v spore na ich strane. Ak má teda strana právo na náhradu trov konania, má toto právo aj vedľajší účastník, ktorý v spore na jej strane vystupoval. Z tohto pohľadu je potom potrebné právo vedľajšieho účastníka, resp. osoby, ktorá mala toto postavenie v spore do 30.06.2016 posúdiť podľa ustanovení CSP upravujúcich právo na náhradu trov konania strany sporu, teda podľa § 255 CSP v prípade meritórného rozhodnutia sporu.

23. Pokiaľ teda v prejednávanej veci bola žaloba sčasti zastavená a sčasti bola zamietnutá, majú žalovaní v zásade nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP a preto s nimi má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania podľa čl. 4 ods. 1 v spojení s vyššie citovanými ustanoveniami CSP aj osoba, ktorá na strane žalovaných vystupovala v konaní do 30.06.2016 ako vedľajší účastník, teda občianske združenie. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci však v zásade úspešným žalovaným náhradu trov konania nepriznal, pretože týmto v konaní žiadne trovy nevznikli s čím sa odvolací súd stotožnil. Na druhej strane však dospel k záveru, že rovnako ani združenie nemá nárok na náhradu trov konania z dôvodu neúčelnosti.

24. Pokiaľ ide o namietanú a deklarovанú účelnosť trov konania občianskeho združenia, je potrebné si uvedomiť, že od účinnosti CSP, teda od 01.07.2016 sa rozhodovanie o náhrade trov konania deje v dvoch fázach. Najprv je rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania, teda ktorá strana má nárok na náhradu trov konania a v akom rozsahu. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia potom súdny úradník súdu prvej inštancie rozhodne o konkrétnej výške náhrady trov konania, ktorá má byť zaplatená. Trovy konania strany sa však nemôžu posudzovať ako celok, ale každý úkon ako každé platenie trov konania je potrebné posudzovať samostatne a to aj z hľadiska toho, či boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo ochranu práva. Účelnosť trov konania strany, ktorej je priznaný nárok sa skúma z uvedenej druhej fázy rozhodovania o náhrade trov konania, kedy súd vyčísluje sumu náhrady s ohľadom na konkrétne úkony strany v spore. Až tu môže súd vziať do úvahy, či vynaložené trovy boli v príčinnej súvislosti s procesným postojom strany predmetu konania, či ich vynaloženie sledovalo procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesnú obranu proti takémuto tvrdenému nároku, teda vziať do úvahy účelnosť trov. V prípade, že dospeje k záveru o neúčelnosti niektorých trov konania, tieto do sumy náhrady trov konania nezahrmie.

25. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie vo vzťahu k náhrade trov združenia dospel k záveru, že tieto trovy neboli vynaložené účelne a preto im ich nepriznal. S týmto konštatovaním sa odvolací súd nestotožňuje. Odvolací súd nespochybňuje právne závery NS SR, na ktoré poukázal súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení, avšak v každej prejednávanej veci je potrebné zobrať do úvahy konkrétne okolnosti danej veci ako aj konkrétne správanie sa strán sporu.

26. V prejednávanej veci je nepochybné, že Združenie na ochranu spotrebiteľa podalo dňa 14.12.2015 písomné vyjadrenie k prejednávanej veci, v rámci ktorého namietalo splnenie predpokladov stanovených v ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách v spojení s § 524 OZ, z čoho teda vyplýva, že pokiaľ aj súd prvej inštancie v prejednávanej veci rozhodol v zmysle námietok zo strany združenia, t.z. že aplikoval cit. ustanovenia zákona, nemožno tu hovoriť o neúčelnosti trov právneho zastúpenia. Odvolací súd sa preto stotožňuje s odvolaním združenia, ktoré uviedlo, že trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné v zásade považovať za trovy vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva. Za stavu, kedy žalobca skupuje pohľadávky bankových subjektov a podáva obsahovo totožné žaloby na súde, kde z rozhodovacej praxe ako súdu prvej inštancie, tak aj odvolacieho súdu je zrejmé, že pri postupovaní pohľadávok je potrebné vždy zohľadňovať ust. § 92 ods. 8 vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky medzi bankou a nebankovým subjektom a v návaznosti na túto skutočnosť následne skúmať vecnú aktívnu legitimitáciu na strane žalobcu nie je zrejmé aká iná obrana zo strany združenia vo vzťahu k namietanému postúpeniu pohľadávky by mohla byť považovaná za vyjadrenie, ktoré nespĺňa znaky hromadného podania, nakoľko aj žaloby zo strany žalobcu sú podávané hromadne v obdobne skutkovo a právne totožných veciach. Vo zvyšku odvolací súd poukazuje na judikatúru, ktorú citoval v odvolaní pôvodne označený vedľajší účastník na strane žalovaného, s ktorou sa odvolací súd stotožňuje.

27. Preto v konečnom dôsledku dospel odvolací súd k tomu právnenému záveru, že záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k nepriznaniu náhrady trov konania združenia nebol vecne správny a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku IV. zmenil tak, že v konečnom dôsledku pôvodne označenému vedľajšiemu účastníkovi, ktoré malo túto pozíciu do 30.06.2016 priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý úspech vo veci nemal. Vo vzťahu k namietanej účelnosti potom poukazuje na svoje odôvodnenie vyššie, ktoré bude predmetom skúmania už pri konkrétnom rozhodovaní o samotnej výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie.

28. O náhrade trov konania úspešných žalovaných 1/, 2/ bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP, kedy v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ ich náhrada priznaná nebola, nakoľko týmto v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

29. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP, kedy v odvolacom konaní úspešnému Občianskemu združeniu bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania s prihliadnutím na rovnaké princípy, z ktorých odvolací súd postupoval pri rozhodovaní o trovách konania pred súdom prvej inštancie, prechodné ustanovenia CSP a čl. 1 ods. 1 CSP a to v rozsahu 100% voči žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).